

DODEWAARD

Nieuws uit
Dodewaard en
Groningen
maandag 21 sept '81

DICHTDAGKRANT

Melden wij zaterdag nog dat er een geweldloze blokkade zou plaats vinden, dan kwam dat doordat we niet op de hoogte waren van de plannen van de politie. Zij zijn namelijk bezig met het voeren van een eenzijdige chemische oorlog. Enfin, de 50-plussers trekken op, en misschien worden die serieus genomen.

Grootse dagen trouwens, 10.000 mensen bij Soesterberg en 15.000 bij Dodewaard. Dat zou toch sommige mensen aan het denken moeten zetten, toch?

Vandaag is het atoomlobbydag en proberen wij duidelijk te maken hoe de atoommafia in elkaar zit. Dezelfde mensen aan de top van verschillende bedrijven?! Ach, morgen kunt u uw gal spuwen over deze praktijken in een daarvoor op te stellen ton, dan is het trouwens alweer elektriciteitsdag. De eerste prikacties zullen dan op gang komen. Daarover meer in deze krant.

OPROEP

basisgroepen Groningen

NO 2
inhoud:

- tom poes en de atoomlobby
- programma groningen
- verslagen dodewaard

Oproep tot demonstratie

- 19.30u. (half acht) Grote Markt bij Martinitoren
- * veroordeling ME-optreden
 - * terugtrekking van ook Groningse ME-pelotons
 - * Dodewaard dicht!

Collectie Stichting Laka

www.laka.org
Gedigitaliseerd 2014

ATOOMLOBBY

Door de akties tegen kernenergie is ook de besluitvorming rond, en de bestuurlijke structuur van de energievoorziening in Nederland in de volle aandacht gekomen. Immers, kernenergie is niet alleen gevaarlijk, maar wordt ook beheerst door een kleine groep personen en instanties die op z'n zachtst gezegd ondemokratisch functioneren....

Een citaat van Prof. Dr. Kistemaker, een van onze 'leidinggevende autoriteiten' op het gebied van kernenergie (hij ontwierp o.a. de ultracentrifuge in Almelo, en hielp Zuid-Afrika en Brazilië bij het ontwerpen van verrijkingsfabrieken): "De politieke leiders en technici moeten de handen in eens slaan en zich niets aantrekken van de mening van het volk"-

Olie, gas, uranium

In 1969 werd de kerncentrale in Dodewaard geopend. Deze proefreaktor is gebouwd naar een ontwerp van het Amerikaanse bedrijf General Electric in samenwerking met Nederlandse ingenieurs. De bedoeling was, door het opzetten van een nationale kernenergie-industrie een graantje mee te pikken van de winsten die voor het grijpen leken te liggen. Een ander argument dat gebruikt werd om de invoer van kernenergie aanvaardbaar te maken was, dat anders de energievoorziening volledig van olie afhankelijk zou zijn. En dat, terwijl de brandstof voor kerncentrales ook ingevoerd moet worden, en terwijl Nederland meer energie uitvoert dan importeert!

demokratie

Door de ingewikkelde structuur hebben hogere en lagere overheden veel te weinig greep op wat er bij de Arnhemse instellingen gebeurt; officieel staan ze onder controle van het parlement, maar in de praktijk kunnen de "vertegenwoordigers van het volk" er geen vinger achter krijgen!

Duidelijk is dat de Arnhemse instellingen niets nalaten om kernenergie te pushen en de anti-kernenergiebeweging

verdacht te maken. In zogenaamd 'objectieve' artikelen in het huis-aan-huis-blaadje *Energie en Water* wordt steeds weer aangevoerd dat kernenergie onmisbaar en noodzakelijk is. Als het aan de heren Bakker en Van Erpers Royaards ligt, zitten we in het jaar 2000 opgescheept met 5000 Megawatt, dat is nog eens 4 à 5 kerncentrales erbij!

zon en wind

De elektriciteitsbedrijven lijken ervan uit te gaan, dat de enige goeie energie die er is waarover zij de baas zijn: grootschalige kernenergie- en kolencentrales. Initiatieven voor windmolens en zonnepanelen werken ze tegen, en energiebesparing speelt nauwelijks een rol in het door hen gewenste energiescenario. Voor hen telt de winst zwaarder dan de belangen van de mensen die energie nodig hebben.

de penose

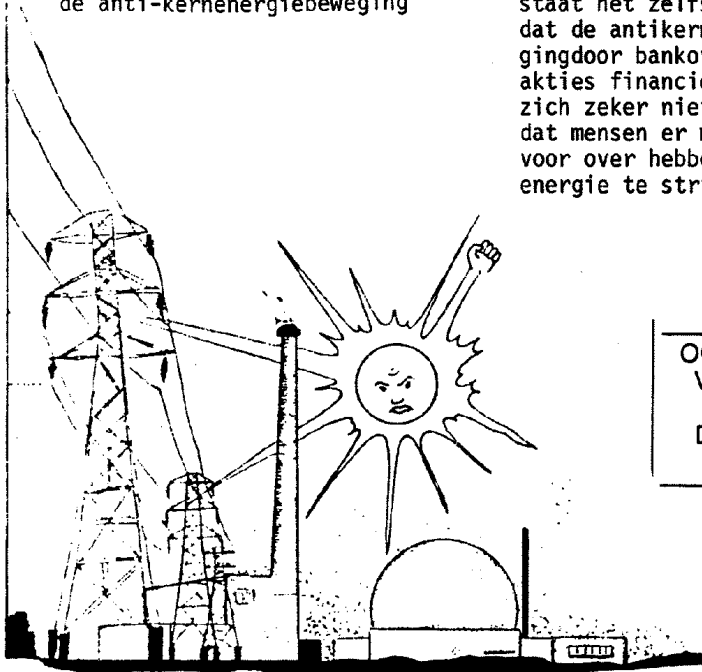
En Mr. Molly Geertsema, commissaris der koningin in Gelderland, en als zodanig verantwoordelijk voor het overheidsbeleid daar, en voorzitter van de raad van commissarissen van Dodewaard, staat het zelfs, te beweren dat de antikernenergiebeweging door bankovervallen z'n akties financiert. Hij kan zich zeker niet voorstellen dat mensen er moeite en geld voor over hebben tegen kernenergie te strijden!

Arnhemse instellingen

Eigenaar van de centrale is de NV GKN (Gemeenschappelijke Kerncentrale Nederland). Aandeelhouders in deze NV zijn de provinciale elektriciteitsbedrijven, de provincies Friesland en Noordholland, en de gemeente Amsterdam. Ook de EGD (Elektriciteitsbedrijf Groningen en Drenthe) is aandeelhouder en daardoor medeverantwoordelijk voor atoomstroom uit Dodewaard.

De exploitatie van de kerncentrale gebeurt niet alleen door de GKN. Tussen de NV GKN, de NV SEP (Samenwerkende Elektriciteitsproducenten) en de aandeelhouders van de NV GKN (de provinciale elektriciteitsbedrijven dus) is een Algemene Samenwerkingsovereenkomst gesloten om de centrale bij Dodewaard te runnen. Schrik niet: de SEP bestaat weer uit de elektriciteitsbedrijven die aandeelhouders in de NV GKN zijn!

Andere organisaties van de elektriciteitsbedrijven zijn de VEEN (Vereniging Exploitanten van Elektriciteitsbedrijven in Nederland), de VDEN (Vereniging van Directeuren van Elektriciteitsbedrijven in Nederland) en de NV KEMA (Keuring Elektrotechnische Materialen). Omdat ze allemaal in Arnhem zitten heten deze instanties de 'Arnhemse instellingen'. Dubbelfuncties komen er veel voor: Ir. J.H. Bakker is voorzitter van de GKN, sekretaris van de VEEN en is ook betrokken bij de KEMA. Ir. R. van Erpers Royaards is directeur van GKN en adjunct-sekretaris van de VEEN. Het sekretariaat van de VDEN berust bij de directie van de KEMA dus ook bij deze twee heren, die derhalve overal een vinger in de pap hebben.

OOK VROUWEN
VOOR VREDE
EISEN
DODEWAARD
DICHT

50 PLUS

Zondag 20 september zijn ongeveer 1200 50-plussers uit alle delen van Nederland naar Dodewaard gegaan om te demonstreren tegen kernenergie. Een respectabel aantal, want de burgemeester heeft er van alles aan gedaan om ze thuis te laten blijven.

Ze moesten een uur lopen om bij het tentenkamp te komen en toen kregen ze geen demonstratievergunning. Toen er na lang overleg nog steeds geen vergunning was, zijn ze zonder vergunning en met rode koppen in kolonne opgetrokken naar de centrale.

Toen ze bij de blokkade aankwamen trok de M.E. zich terug, de burgemeester bood hen toen nog bussen aan, maar die werden kwaad van de hand gewezen; zij eisten een gesprek met burgemeester Goldberg over zijn beleid, anders gingen ze niet meer weg.

OPROEP

Zaterdag 26 september is er in Arnhem een afsluitende demonstratie langs de 'Arnhemse instellingen'. Vijftig-plussers die die dag daarheen willen kunnen inlichtingen krijgen bij:

Elisabeth Struijk
West-Indische Kade 191
telefoon 050-734132

E.G.D.

De E.G.D. is als aandeelhouder verantwoordelijk voor het open blijven van Dodewaard. Het gemeentelijk elektriciteits-bedrijf is geen aandeelhouder, maar koopt wel z'n stroom bij de E.G.D. En 1,8 % van die stroom is atoomstroom.

U kunt de E.G.D. en het gemeentelijk elektriciteitsbedrijf op verschillende manieren duidelijk maken dat u, als afnemer, geen atoomstroom wilt. Dat kan door mee te doen aan de GiroBlauwAkte en de demonstratie van dinsdag, (over beide meer elders in de krant). Maar u kunt het ze ook gewoon vertellen:

De E.G.D. heeft telefoon:
050-138633
en het G.E.B. heeft nummer:
050-172336

HOT STUFF

Meteen bij de opening van de Dodewaardcentrale ging het al mis. Het proces liep uit de hand en een noodstop kon nog niet voorkomen worden. Talloze gebreken en ongelukjes - van lekken in het reaktorvat tot problemen met de zuivering - legden de centrale regelmatig stil. Maar wat is er nog niet ontdekt? Wat verzwijgen ze nog?

mist

Veel mist hangt er ook rond de kwestie van de splijtstofstaven. Deze moeten na een afkoelingsperiode worden afgevoerd naar het engelse Windscale waar ze opgewerkt moeten worden. Echter de afdeling van de fabriek waar dat zou moeten gebeuren ligt door een ongeluk al sinds 1973 stil. Toch is er in 1978 een opwerkingskontraakt tussen de NV GKN en BNFL (de opwerkingsfabriek in Windscale) gesloten. Hierin komen de twee bedrijven overeen, dat Windscale het afval van de opwerking van de brandstofstaven naar Nederland kan terugsturen. Echter dit kan alleen als Nederland een invoervergunning afgeeft voor dit afval. Ondertussen liggen er al 106 Dodewaardse splijtstofstaven in Windscale.

geheim

Aanvankelijk wilde het nederlandse parlement die vergunning alleen geven, als het parlement volledige inzage zou krijgen in het opwerkingskontraakt. Echter BNFL had het niet nodig gevonden dat enige democratische controle zou worden uitgeoefend, en had derhalve bepaald dat de inhoud van het kontraakt geheim moest blijven. Het parlement kreeg het niet te zien.

Begin '80 bleek, dat er meer afgewerkte splijtstofstaven in het ba-sin van Dodewaard opgeslagen lagen als volgens de vergunning mocht. Bovendien was er geen ruimte meer voor de splijtstofstaven die in gebruik waren. En dat laatste moet uit veiligheidsoverwegingen mogelijk blijven.

kort geding

Ondanks een kort geding door de vereniging Stop Dodewaard heeft de regering in

maart '80 toch de vergunning aangepast, zodat er meer staven opgeslagen mochten worden, en wel zo snel dat de splijtstofstavenwisseling gewoon door kon gaan. Ook hier gold blijkbaar dat veiligheid voor de bevolking minder belangrijk is dan het draaiend houden van een kerncentrale.

Dit voorjaar had de nederlandse regering nog niet toegezegd een invoervergunning voor het opwerkingsafval uit Windscale te leveren.

Dit voorjaar bleek de vergunning van maart '80 niet toereikend: er was geen plaats voor alle staven die bij de splijtstofstavenwisseling van maart '81 opgeborgen zouden moeten worden, en er zou, bij eventuele terugzending geen ruimte meer zijn voor de 106 staven die al in Windscale liggen.

Tegelijkertijd stuurde BNFL de nederlandse regering een brief, waarmee ze dreigde de 106 staven direkt terug te sturen als het nederlandse parlement zich niet akkoord wilde verklaren met de geheime kontrakten. In dat geval zou de Dodewaardcentrale in grote moeilijkheden komen omdat er te weinig opslagruimte was.

kronkel

Om dit probleem het hoofd te bieden is er de volgende juridische kronkel bedacht: om de kontrakten geheim te houden vertelt de regering aan de kamer wat ze mag weten, en wat de kamer te weten krijgt via de regering (die daarvoor ministeriele verantwoordelijkheid draagt) keurt ze goed. Op deze manier hebben BNFL en Dodewaard door het uitoefenen van oneigenlijke druk op het parlement, de twijfelende CDA-leden over de streep getrokken en gaat het parlement met een kleine meerderheid akkoord met kontrakten waarvan ze niet weet wat er in staat.

En uiteraard heeft Dodewaard alweer 'gewoon' een vergunning gekregen om splijtstofstaven op te slaan, zodat de brandstofstavenwisseling van maart '81 gewoon door kan gaan.

Zo wordt door twee bedrijven met macht en een grote bek het parlement voor Jan Lul gezet. Wie had het hier over democratie??

Uit veel informatie die ons bereikt, blijkt dat door de M.E. zeer hard opgetreden is tegen aktievoerders in Dodewaard. VVD-burgemeester Goldberg heeft als hoofd van de politie de rechtstreekse (politieke) leiding van dit optreden. Hij vormt samen met de reaktionaire politiekolonel Feijlbrief het duo dat het brute geweld in scene heeft gezet, en dat dit aan de buitenwereld verkoopt als de "reactie op het geweld dat op de politie wordt toegepast". Voorafgaande aan de aktieweek is door Goldberg veel gesproken over het feit dat een effectieve blokkade niet getolereerd kon worden. Is de blokkade effectief? Zondag is er via de Waal personeel gewisseld. En er is een helikopterveld naast de centrale waar nog geen gebruik van gemaakt is. Waarom dan dit optreden? Om de aktievoerders te intimideren. Om ons in de kriminele hoek te plaatsen. Om te proberen uiteindelijk de "harde elementen" te kweken waar mensen als Feijlbrief al zolang over schrijven en spreken. Wij hebben het na Almelo gezegd: WIJ ZIJN ALLEMAAL TEGEN KERNENERGIE EN LATEN ONS NIET IN ELEMENTEN OPSPLITSEN!!!

Feijlbrief: "'t Is hinderlijk, 't is vervelend, maar je houdt er geen gevolgen van over." Feijlbrief liegt. CS is een zenuwgas en bij de Konventies van Genève in oorlogssituaties verboden. Het giftige gas veroorzaakt een brandend gevoel op de onbedekte huid, het irriteert slijmvliezen (tranen, speeksel en snot), je gaat braken, kunt niet meer logies nadenken, raakt je oriënteringsvermogen kwijt, er treedt psychologische ontreding op, je krijgt ontstoken ogen, diarree en chroniese verkoudheid, Die M.E. er die er zeer slecht aan toe is, blijkt een lekkend gasmasker te hebben gehad. Bij hogere konsentraties wordt nl. onherstelbare weefselschade aangericht.

Wie is er politiek verantwoordelijk voor het M.E.-optreden? De nieuwe minister van binnenlandse zaken Ed van Thijn (PvdA). Hij heeft meermalen betoogd: "Demonstreren mag, blokkeren niet." Wat dat betreft lijken Goldberg en Feijlbrief volledig gedekt. Echter de minister kan ook gedetailleerde richtlijnen geven. Hij kan de beleidskaders bepalen waarbinnen het M.E.-optreden dient te blijven. Hij had ter plaatse de zaken kunnen opnemen. Een serieuze aanpak was te verwachten geweest van een minister van een partij die het sluiten van de kerncentrales tot speerpunt had gemaakt. We hebben de speerpunten in Dodewaard gevoeld

Laatste NIEUWS ZONDAGNACHT

Vanmiddag hebben 50-plussers het Dodewaardse dorps huis bezet. Daarna zijn ze nog langs de blokkades geweest, en rond 8.00 uur trokken ze richting huis.

Zolang er 50-plussers waren is er trouwens niet geknuppeld en niet met traangasgranaten gegoid.

Speciaal voor de pers zijn er ook 'lieve' ontruiming en geweest, zonder knuppels en traangas en met wegdragen in plaats van wegslaan.

Nu zijn er voortdurend ontruiming en bij alledrie de blokkades (oost, midden, west) Blokkades worden gebouwd en afgebroken. De aflossing van het personeel van de kerncentrale verliep vanmiddag nog via de Waal, vanavond weer via de westblokkade, na hardhandige ontruiming en.

Wolken traangas waaien zelfs tot in het tentenkamp (tot nu toe zijn honderden traangasgranaten gegoid); er zijn 600 citroenen aangevoerd.

Er zijn nog zo'n 6000 mensen, er komen nieuwe mensen aan, tenten worden opgezet. De stemming is ondanks alles nog prima.

Deze krant wordt uitgegeven door de Groningse basisgroepen tegen kernenergie en de Alarmgroepen Atoomplannen (AAP). Hij verschijnt elke dag in de Dodewaard-aktieweek en nog een keer na de aktieweek.

Naast achtergrondinformatie over kernenergie houdt de krant u op de hoogte van de gebeurtenissen in Dodewaard en Groningen tijdens de aktieweek.

U kunt elke dag de krant krijgen op de Grote Markt, boekhandel Slagerzicht, Moeder Aarde, boekhandel Vos, de Paardebloem, Dikke Trui boekhandel, Vrouwencafé Dikke Trui, boekhandel Antiquariaat, de Groenwinkel, de Miljeufederatie, Tuin in, boekhandel Scholten, PSP-standje in de Herestraat, en op het redaktieadres: Van Sijsenstraat 63, telefoon: 050-124865 (tussen 16.00 en 19.00 uur)

De eventuele opbrengst zal worden gebruikt om de kosten van de akties te dekken.

VERSLAG DODEWAARD

DODEWAARD 20 SEPTEMBER 16.00 UUR

In de loop van zaterdag kwamen duizenden aktievoerders aan op het tentenkamp op ongeveer een kilometer van de centrale.

In het tentenkamp was voor alles gezorgd, WC's, elektriciteit en zelfs een windmolen. De sfeer was prima: spelende bands, zingende mensen, spelende kinderen en mensen die tenten aan het opzetten waren om slaapgelegenheid te hebben. Rond 15.30 uur gingen de aktievoerders naar de drie blokkades ten noorden, oosten en westen van de centrale. De westelijke en noordelijke blokkades kwamen elkaar tegen op de brug waar geen M.E-versperring was. Barrikademateriaal werd zonder moeilijkheden langs de politieversperringen op enkele honderden meters van de centrale vervoerd. Hierbij deden zich geen schermutselingen voor. Op de blokkades werden barrikadetjes gebouwd, en mensen gingen op de weg zitten. Een en ander verliep enigszins rommelig, maar de sfeer was prima in elk geval.

Enkelen begonnen met rookbommen en stokken naar de ME te gooien, maar toen de menigte "niet gooien, niet gooien" begon te skanderen stopte dit onmiddellijk. Er was sprake van een volstrekt geweldloze blokkade.

Rond 17.00 uur sommeerde de politie de zittende blokkades om weg te gaan, maar dat was niet te horen boven ons geroep "Dodewaard gaat dicht!" Meteen na de

derde sommatie werden traangasgranaten afgeschoten op de zittende demonstranten. Huilend, brakend en zowat stikkend renden we weg.

De gebruikte traangassen CN en CS zijn overigens door de VN (Konventie van Genève) in oorlogstijd verboden. Door de hoge traangaskoncentraties werden de demonstranten verder weg gedreven. Pogingen tot hergroeperen van de demonstranten mislukten aanvankelijk. Later op de avond werden de blokkades zonder geweld weer ingenomen, wat harde M.E-charges tot gevolg had. De EHBO-post kreeg tientallen gevallen te behandelen: hondebeten, hersenschuddingen, gekneusde gewrichten en mensen die rge last van het braakgas hadden. Er werd weer met traangas op zittende demonstranten geschoten. En zo ging dat de hele nacht wisselend door.

Tot dusverre verloopt de zondag vrij rustig. De westelijke blokkade was aanvankelijk gebroken, en pogingen van mensen om de positie op de dijk te herkrijgen leverde een felle kloppartij met de M.E. op.

Later kwamen ook de 50-plussers aan. Ondanks de hinder bij verscheidene politieversperringen slaagden ze er toch in massaal aan te komen en een deel van hen bevindt zich nu bij de blokkades. Door het massale optreden van de demonstranten zijn alle blokkades 's middags weer ingenomen. Dit ging zonder geweld. En nu wil zelfs de burgemeester komen onderhandelen!

INDIANEN

Op de blokkade waren ook acht indianen (uit Noord-Amerika) en aboriginals (uit Australië) die samen een muziekgroepje vormen.

Zij kwamen van de conferentie in Genève over ontheemde volkeren; ontheemd, want waar uranium gedolven wordt, worden mensen verdreven. Zij verklaarden zich solidair met de

blokkade om mensen aan het denken te zetten over kernenergie en uraniumdelving.

In het reservaat van één van hen waren vorig jaar 34 mensen aan leukemie gestorven, er komen steeds meer misvormde kinderen, en het grondwater is zwaar radio-actief besmet. Zij vechten voor een leefbare aarde, ook voor latere generaties.

Woensdag zullen zij weer spelen op de blokkade.

PROGRAMMA

SPUW JE GAL TEGEN DE E.G.D.

's Morgens en 's middags staat er tot 4 uur een standje met informatie in de Herestraat, waar je ook je gal kunt spuwen tegen de E.G.D., in een ton.

Met deze ton gaan we naar de E.G.D. Deze demonstratie vertrekt om 4 uur vanaf de Grote Markt richting E.G.D. die aandelen in Dodewaard heeft, Als afsluiting van de demonstratie laten we zien (bij het E.G.D.-gebouw) dat de E.G.D. voor ons over de rode streep gegaan is.....

Op woensdag wordt er o.a., bij voldoende belangstelling, een ekskursie gehouden naar de open dag van de kazerne in Appingdam. En is er een speakers-corner op de Grote Markt. Donderdag is er o.a. neutronentejater op de Grote Markt. En vrijdag zijn ook tal van evenementen en wordt de week afgesloten met een avond in 'Huize Maas' (forum, feest,). Zaterdag demonstreren in Arnhem, in het hol van de leeuw dus.

Op de 1^e dag van de vredesweek heeft de M.E. met haar akties bij ons vele emoties losgemaakt. We waren werkelijk tot tranens toe

BEROERD

Al jarenlang is een groeiende meerderheid van de bevolking tegen kernenergie.

Evenlang wordt dit door regering en atoomlobby genegeerd, redelijke gesprekken geweigerd. Demonstraties van 50.000 mensen, blokkades, niets helpt.

Dit jaar al 5 blokkades, steeds harder wordt opgetreden, in Borssele, Amsterdam, Nijmegen.

Steeds repressiever, terwijl de Anti-Kernenergie-Beweging geweldloos blijft. Ditmaal was de bedoeling een Brede Dijk Diskussie te houden, van een week lang, in een anti-atoom-dorp.

Vrijdagavond waren er al 1000 mensen, zaterdag 15.000 - 20.000 mensen.

't Was een fantastisch gezicht, om al die mensen voorbij te zien trekken. Om vrouwen en kinderen planken, balken, bedspiralen te zien sjouwen. Er waren meer ouderen dan ooit. Ongehinderd konden we tot de brug voor de centrale komen.

Om ons tegen stormlopen van de M.E. te beschermen werden kleine barrikades gebouwd. Voortdurend werd er: Dodewaard gaat dicht, NU!! geroepen.

Alleen vooraan verstonden enkelen de sommatie van de M.E.-kommandant. Voordat iemand er op verdacht was, werden al gasgranaten gegooid.

De M.E. had een doortrapte strategie: Aan weerszijden van de weg lagen nl. rollen prikkeldraad, de wind stond naar ons toe.

Tienduizend mensen stonden dicht op elkaar, dus waar kon je heen. Mensen renden met gesloten ogen, verdoofd en huilend tegen bomen, fietsen, sprongen in het prikkeldraad, in sloten. Vijftig-plussers, kinderen, vrouwen en mannen lagen in de weilanden te braken. Verbijsterend was 't om op een afstand met tranende ogen de M.E. al granaten gooiend op te zien rukken, met helikopters boven je in de lucht. Een echt slagveld.

De wegvlochtende mensen werden achterna gezeten. 's Avonds en 's nachts vlogen helikopters met lichtbundels boven de wegen, mensen werden met traangas verjaagd in de richtingen van een linie M.E.+ honden.

Wat kan hiervan de bedoeling zijn? Wat was er op tegen geweest voor het nieuwe kabinet om onze uitnodiging aan te nemen? Om een week lang in diskussie & studie-groepen op onze argumenten in te gaan, om zelf een week in ons anti-atoom-dorp te wonen, de sfeer in het tentenkamp te proeven.

Deze mogelijkheid is niet aangegrepen. Gekozen is voor bikkelharde konfrontaties. Al meer dan 100 mensen zijn gewond, botbreuken, hoofdonden. Liggende mensen worden tot bloedens toe geslagen.

Waar wil de overheid ons heen drijven, tot RAF-akties, om dan nog harder toe te slaan??

